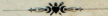

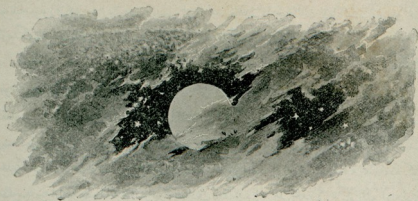
مکتبہ علمیہ دارالافتاء

۱۸ نجفی سنہ

جزء، عدد : ۶۳

غریبہ صفر ۱۳۱۵

کائنات ایچنده بر سیاحت مخیله

(مایه عن جزؤ ۵۹)

مریخ اوزرنده کی کون، ارضه کی گوندن یالکیز یارم ساعت دها اوزوندن .
محوری اطرافنده کی دوراتی یگر می درت ساعت و اوتوز یدی دقیقه ده اجرا ایدر .
لکن سنه سی بویله دکل . ارضه کی سنه دن همان ایکی مثلی دها اوزوندن . چونکه
مریخ شمس اطرافنده کی بر دورینی تکمیل ایتک ایچون تمام آتی یوز سکان آتی
گونه محتاجدر . تعقیب ایلدیگی محرک شکی ایسه بر دانه دن زیاده سیله انحراف
ایتدیگندن و اولدقچه اوزونجه اولدیغندن، شمس اطرافنده کی دوری آناسنده بر کره ،
بر طرفدن دیگر طرفه نظراً شمس مریخ دها زیاده یقین بر مسافه یه گلور .

مریخ حقنده ویردیگمز شوم معلومات صرمهنده سیاره مذکوره اوزرنده بولنان
نباتات ، حیوانات و حتی انسانلره دار معلومات ویرمگی ده پک آرزو ایدر ایدک ،
لکن طوغریسنی سویله لمی ؟ بو بابده بیلدیگمز شی یوجلیغمزه اشتراک ایتمگی
استیمان ارضه کی طبیعونک بیلدکلری شیدن زیاده دکلدر . یالکیز شوقدر

سویلیه بیلوروزکه، سیاره لردن بریسی اوزرنده نباتات، حیوانات ویا انسانلر بولغنی لازم کلسه، مطلقاً اؤل مریش اوزرنده بولغنی اقتضا ایدر ایدی .

مریشک حقیقتده مالک بولندیغی هوا ، بلوطلر ، قار و بوزلر، مریشده کی احوال هوایه نلک بزم احوال هوایه مزدن بکده فرقلی اولدیغنه دلالت ایدر .

واقعا سیاره مذکور نلک شمسدن اقتباس ایلدیگی درجه حرارت وضیا ، کره ارضده کی حرارت وضیا به نسبت نصف درجه ده بولنیور ایسده کره ارض اوزرنده اوقدر جزوی حرارت وضیا به مالک مملکتلر موجود اوله رق، مع مافیه مالک مذکور رده ینه نباتات و حیوانانه و انسانلر تصادف ایتمکده یز .

مریشده کی برگونلک امتدادی کره ارضده کی برگونه مساوی اولدیغی گبی، گجه و گوندزلرلک تعاقبی خصوصی دخی کره ارضده کی تعاقب شبانروزه نظراً بک جزئی اوله رق فرقلی بولمقده در .

مریشدن حرکت ایتمکدن صکره بولمز بزی دها بوندن اوتوز قرق سنه اؤل دهشتلی بر تخریباتلک محل وقوعی ظن ایلمکده بولغش اولان بر حوالی به سوق ایدیور که ، بو بیچاره حوالینلک بویله بر سؤ شهرت قزاقمقده هیچ بر مدخلی ، هیچ بر قصور و قباحی یوق ایدی .

تقرب ایتمیگمز حوالی ایسه یوز الی کوچک سیاره نلک شمس اطرافنده اجرای دوران ایتمکلی حوالیدر . حوالی مذکوره کچن عصر نهایتده بسبتون خالی بر محل ظن اولنیور ایدی . چونکه او وقتلر بو کوچک سیاحلر کشف ایلمامش بولندقدن بشقه ، مریش ایله مشتری آرده سننده آرق بشقه هیچ بر سیاره نلک موجود اولدیغنه اعتقاد ایدیور ایدی .

عطارد ایله شمس آرده سننده کی بعد سکر میلیون میلدن عبارت اولوب، بوندن صکره زهره گلور که آنلک شمسدن اولان بعدی بالاده کینلک تقریباً ایکی مثلی ، یعنی اون درت میلیون میلدر .

کره ارضلک شمسدن اولان بعدی ایسه یگرمی میلیون میل اولدیغنه گوره آنلکده محرکی زهره ایله عطاردلک محرکلی گبی شمسدن ایچیه اوزاقده بولمقده در .

محرکی شمسدن اوتوز بر میلیون میل مسافده بولنان مریشک ارضدن اولان بعدی دخی شمسدن اولان بعدینه هان یقین کیدر .

حالبوکه عصر سابق هیئتشناسانی بو کوچک سیاره لری طانیامش اولدقلرندن آنلرجه مریشدن صکره

گلان سیاره مشتری ایدی . مشتری ایسه شمسدن یوز یدی میلیون بعد مسافده ،
یعنی آنک شمسدن اولان اوزاقلنی مریخک اوزاقلندن اوچ مثلی زیاده اولدیغندن ،
بویکی سیاره آرسنده کی خارق العاده عظیم بوشلغه بالاده ذکر اولان هیئت اربابی
بر درلو عقل ایردیره مبرک نهایت بعضیبری بو خلا داخلنده ، یعنی مریخ ایله
مشتری آرسنده وقتیه دیگر بر سیاره نك موجود بولنش و فقط دهشتلی بر حاده
ظهوریه هرج و مرج اوله رق محو و نابود اولمش اولدیغنی فکرینه ذاهب اولدقلری
کبی ، بو فکر بالتدریج قبول اولغنه دخی باشلامش ایدی . لکن بر مدت صکره ،
یعنی ۱۸۰۱ سنه سی کانون ناپسنگ برنجی کونی ، مریخ ایله مشتری آرسنده کوچک
برسیاره نك دوران ایتدیگی کشف ایددیگی کبی ، برقاج سنه صکره دخی بونك کبی
اوچ کوچک سیاره ده کشف ایدمکله آرتق بو خلا داخلنده وقتیه جسم برسیاره نك
موجود بولوب ، بر حاده فوق العاده سبیلله یاره یاره اولدیغنی و بویار چدرلک شمعی بر
دنیا نك انقاضی اوله رق شمس اطرافنده طولاشدقلری خصوصنه قناعت کتورلدی .
بو تخریب ایدلمش بر سیاره فکرینك اوزمانك هیتشناسانی و طبیعیونی
آرسنده فصل حصوله کله بیلدیگنه انسان شاشار . بو تخریبك اسباب ظهورینه
دأر بر جوق فرضیات و احتمالات اورتیه قوندیغنی کبی ، بر کون اولوب کره
ارض نك دخی بویله بر حاله دوچار اولوب اولمه جفی کیفیتی دور و دراز تدقیقات
و مطالعاته و بونلردن متولد بر جوق مباحثاته سبیت ویردی . تخریب مذکوره
سبب اوله رق میدانه قونیلان فرضیاتك ال خفیفی مذکور سیاره نك بر نجم
کیسودار ایله مصادمه سی ایدی که ، بویله بر مصادمه نك وقوعه کله سیلمی ایچون
سیاره ایله نجمك یکدیگر لری اوزرینه تمام بر خط مستقیمه حرکت ایتلری لازم
کله جگی کبی ، بو تخریبك وقوعه کلمسنی ممکن عد ایده یتمک ایچون دخی نجم
کیسودارک بر جسم صلب اولدیغنی فرض ایتک اقتضا ایدر ایدی . لکن بوفرضیاتك
ایکسیده اساسسزدر . اجرام سماویه خطوط منحنیه اوزره حرکت ایتدکلرندن
بر خط مستقیم اوزرنده مصادمه ایتلری امکان خارچنده عد اولدیغنی کبی ، کواکب
ذات الاذناک دخی تمامیه بر جسم صلبدن اولدقلرینه مبنی بویله بر ضرر وزیانه

سببیت ویزملرینه احتمال ویریله مز . معلوم درکه ۱۷۷۰ سنه سننده و آندن صکره ۱۷۷۹ سنه سننده بر کوکب ذات الذنب ، مشتری ایله آنک دوت پیکی آرد سنندن مرور ایدرک هیچ بر ضرر و زیانه سبب اولمدیغندن بشقه پیکلرک حرکتی اوزرینه بیله بر کونا تاثیر و نفوذ اجرا ایتماش ایدی .

کوچک سیارلری لایقيله تماشا ایده یسلك ایچون کائنات ایچنده گوزل و امین بر موقع بولق قولای دگلدر . چونکه بونلرک اکثر یسلك محرکاری لایقيله یلنمدیکی گبی بو حوالیده دها کشف ایدماش بر جوق کوچک سیارلرک دخی موجود اولمسی ده محتملدر . نسه کیم هر سنه یکدن یگی به بر قاچ دانسی کشف ایدلمکده در . مع مافیه آنلری تماشا ایچون بر موقع انتخاب ایده جک ایسه ک او حالده بونلرک شمس اطرافنده کی دورانلری ائساننده مشتری به اک یقین گلدکلری نقطه یی اک موافق بر موقع عد ایسه ک آدائش اولماز . چونکه بویله بر سیاحک محرک عادسی داخلنده موقع انتخاب ایده جک قدر بر فلا کته اوغراسه ق بیله اونقطه به تقریده مشتریک قوه جاذبه سنه قاپیله رق ینه بزم اوزر مزه گلمز .

عجا بویله کوچک بر سیاره اوزرنده نصل یشانور . طرز معیشت نه بولده در ؟ باق بو سؤاله جواب ویرمکده معذورز . چونکه بونلرک جسمنه دایر پک آز معلومات موجود اولدییی گبی ، قطرلری بیله هنوز غیر معیندر . فقط یشامانک خفیفجه اوله جفی تخمین اولنه بیلور . چونکه انسان اوراده کی حرکتنده ارضده کنه نسبت کندیسنی اوتوز دفعه دها خفیف حس ایدر .

باب سابع

مشتری

شمدی سیاحتیزی براز اوزادملده سیارات ایچنده برنجی موقعی حاز اولان مشتری به قدر گیدلم . مشتریک کره سی گبی بر کره وجوده گتورمک کره ارض

کجی بیك درت یوز یگر می کره می بر آردیه گتوره درك یو وارلق لازم گلور ایدی که بونک جزئیاتدن برشی اولمیدیغنی سزده تسلیم ایدرسکڑ. لیکن جسم مشتری ارضمیز جسمی قدر کثیف اولمیدیغندن، و درجه کثافتی ارضکیکینه نسبتاً درت دفعه ده آ از اولدیغندن، کره مشترییه نقلنده معادل اولق ایچون یالکڑ اوج یوز قرق درت ارض کره سنه احتیاج واردر. یعنی بر ترازونک بر گوزینه مشتری یی قویه جق اولساق، موازتی حصوله گتورمک ایچون او بر گوزینه اوج یوز قرق درت ارض کره سی وضع ایلک اقتضا ایدر ایدی.

هر نه قدر مشتری شمسدن یوز یدی میلیون میل بعدنده و کره ارض کندیسنه یالکڑ سکسان میلیون میل مسافندن زیاده تقریب ایدمه مامکده ایسه ده، ینه سیارات ایچنده احوالی کره ارضدن الک زیاده تدقیق و مطالعه اولنه بیلان سیاره مشتریدر. آنک احواله، بعض کره کره ارضه بش میلیون میل مسافیه قدر یاقلاشان زهره ناک احوالندن ده زیاده وقوفز واردر. بونک سببی ایسه پک قولای آ کلاشیله بیلور. زهره بزه الک یقین بولندیغنی زمانلر کره ارض ایله شمس آره سنده بر موقع آلمقده اولدیغنی جهتله کندیسنی ایکی سبیدن ناشی کورمگه موفق اوله میورز. اولا شعاعات شمس زهره ناک رؤیقه قطعاً ممانعت ایتمکده در. ثانیاً بر موقعه گلدیکی زمان سیاره مذکوره بزه مظالم اولان طرفی، یعنی شمسدن اقتباس ضیا ایتمیان قسمی جویررکه کندیسنی کورمگه موفق اولساق دخی آنی آنجق سیاه برلکه اوله رق گوریر ایدک. بوندن بشقه زهره بزه مساعد بر موقعه و ضیاسنک الک قوتلی بر زماننده بولندیغنی وقت دخی ضیاسنک قوت و شدتی او قدر بیوک و گوزلری او درجه قاشدیر یحیی درکه، اوزرنده ینه برشی تفریق ایتمگه مقتدر اوله میورز.

مشتریده ایسه حال بویله دگیل. کره ارض مشترییه الک یقین بولندیغنی زمان کره من مشتری ایله شمس آره سنده اخذ موقع ایتمش اولوب، شمسنک غروبندن صگره مشتری شرق طرفندن طلوع ایدرک ارضه غایت ملایم بر صورتده ضیادار اولان صفحه سنی توجیه ایدر. و سمانک الک بیوک و الک پارلاق یلدری اوله رق بتون کیمه پرتو نثار اولور. شوراسی شایان دقتدرکه یالکڑ بر کیمه طرفنده مشتری ناک هر جهتتی

گورمك ممكن اوله بيلور . كره مشترى محورى اطرافنده اولان دورنى طقوز
 ساعت واللى بش دقیقه اجرا ایلدیگی جهتله مشتریدن كره ارضك دورانسك
 آنجق ثلثندن براز زیاده سی مشاهده اولنه بیلدیگی اناده كره ارضدن مشترینك
 ایکی نصف كره سی دخی مشاهده اولنه بیلور . بویله خارق العاده جسم بر كرده
 بویله جزئی بر زمان ظرفنده محوری اطرافنده دوران ایلدیگی دوشونیه جك
 اولورسه قطباینك غایت منبسط اولمسنه تعجب ایدلمز . فی الحقیقه بونی وسط
 درجده بر دوریین ایله گورمك دخی ممكندر . ذاتاً اجرا اولنان مساحتدن مشتری
 خط استواسینك طولی یگر می بیك میل ایكن، بر قطبیدن دیگر قطبه قدر اولان
 بعدی آنجق اون سكر بیك بش یوز میلدن عبارتدر .
 (مابعدی نسخه تالیده)

آلمانجه دن مترجی :

طاهر یوسف

